

УДК 631.171

Болтянський Борис Володимирович

кандидат технічних наук, доцент

Болтянська Лариса Олексіївна

кандидат економічних наук, доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

імені Дмитра Моторного, м. Запоріжжя

РОЗРОБКА МОДЕЛІ РОЗВИТКУ МАЛИХ ФОРМ ГОСПОДАРЮВАННЯ З РОЗВЕДЕННЯ ПЕРЕПЕЛІВ

Дослідження спрямовані на розробку моделі розвитку малих форм господарювання розведення перепелів в Степовій агрокліматичній зоні України з метою відтворення товарної диверсифікації виробничого циклу та його локалізації на земельних ділянках. Специфіка товарної диверсифікації сприятиме ефективному формуванню, розподілу та використанню власних та залучених джерел відновлювального капіталу, спроможного брати участь у оновленні та поповненні матеріально-технічної бази й досягненні стратегічних цілей розвитку малого бізнесу. Створення перепелиної ферми як моделі ведення бізнесу характеризується швидким відтворенням, замкнутим циклом та відсутністю відходів виробництва, що відповідає сучасним вимогам щодо дотримання екологічних умов господарчої діяльності.

Вагоме наукове значення має обґрунтування наукових засад організації малого бізнесу на основі використання розробленого господарчого модулю для забезпечення замкнутого циклу перепілиництва на основі відтворення, виробництва продукції, використанні гранульованого перепелиного посліду в якості органічного добрива та палива у вигляді гранул як альтернативного джерела енергії [1].

Практичне значення наукової розробки полягає у створенні моделі прискореного відновлення ринку продуктів харчування в регіоні у повоєнній перспективі, сприянні використанню енергозберігаючих екологічно чистих технологій домогосподарств.

Створення наукового підґрунтя для розвитку бізнесу у сфері перепілиництва дозволить знизити ризики підприємницької діяльності та сприятиме розвитку середовища для активізації підприємницьких прагнень серед населення [2].

Задля ефективного ведення бізнесу з розведення перепелів, реалізації яєць та м'яса необхідно обов'язково дотримуватись

відповідних умов вирощування цієї птиці. Рекомендуємо утримання перепелів в кліткових батареях. Даний вибір зумовлюється економією виробничої площі та коштів на технологічне обладнання.

Нами рекомендується використання найпоширеніших порід перепелів в залежності від напрямку їх використання: порода "Фараон" та порода "Техасець" супер-бройлер [3].

Передбачається виробнича потужність пташника 860 голів. Нарощування поголів'я буде здійснюватися поступово за допомогою власного інкубатора. На початковому етапі планується придбати 400 голів дорослої птиці: по 200 голів кожного напрямку. Таким чином, початкові витрати на основне поголів'я становлять 25900 грн.

Враховуючи динаміку нарощування поголів'я та тривалість виробничого періоду, розраховано потребу в кормах в період нарощування стада (табл. 1).

Таблиця 1

Загальна потреба інгредієнтів кормосуміші основного раціону для перепелиного стада 860 голів (кг, л)

Складові раціону	листопад	грудень	січень	лютий	березень
Суміш "Старт"	-	15,0	-	12,0	20,0
Кукурудза	197,1	203,7	356,9	379,3	406,9
Пшениця	62,1	64,2	111,8	119,2	128,4
Соняшниковий жмих	44,6	46,0	80,2	85,5	92,1
Соевий шрот	62,1	64,2	111,8	119,2	128,4
Сіль	0,9	0,9	1,6	1,7	1,9
Рослинна олія	9,0	9,3	16,2	17,3	18,6
М'ясо-кісткове борошно	26,6	27,4	47,8	51,0	54,9
Рибне борошно	21,2	21,9	37,0	40,2	44,1
Премікс	5,4	5,6	9,7	10,4	11,2
Крейда	21,2	21,9	37,0	40,2	44,1

З початку листопада 2024 року планується оновлення стада перепелів-бройлерів та утримання для нарощування ваги. Тому, реалізацію тушок можна здійснювати вже в цей час, в кількості 200 голів. Середня чиста вага тушки породи "Техасець" становить 380 грам (табл. 2, 3).

Таблиця 2

Обсяги збуту перепелиного м'яса за періодами

Період	Поголів'я	Чиста вага, кг
01.12.24 р.	200	76
01.02.25 р.	400	152
01.04.25 р.	400	152
Вихід м'яса в середньому за місяць при повній потужності		76

Таблиця 3

Надходження та продаж перепелиних яєць

Поголів'я/ період	Перепели- несучки	Поголів'я/ період	Перепели- бройлери	Всього яєць, шт.
200 голів: 01.11.24р.	4000	200 голів: 01.11.24р.	2000	6000
01.12.24р.	4000	01.12.24р.	2000	6000
300 голів: 01.01.25р.	6000	400 голів: 01.01.25р.	-	6000
420 голів: 01.02.25р.	8400	400 голів: 01.02.25р.	4000	12400
420 голів: 01.03.25р.	8400	400 голів: 01.03.25р.	-	8400
420 голів: 01.04.25р.	8400	400 голів: 01.04.25р.	4000	12400
Вихід яєць в середньому за місяць при повній потужності				10400

Для реалізації проєкту можна використовувати господарські приміщення або, наприклад, будівлю старого гаражу загальною площею 20 м² та підсобного приміщення площею 8 м², розташованого поруч з гаражем. Дані приміщення потребують незначного оновлення стін та облаштування відповідно до умов утримання перепелів [3].

Площа буде розподілена на 2 кімнати: 4×5м – пташник; 4×2м – підсобне приміщення (використовується для приготування кормів, розташування котла, гранулятора тощо). Загальна кількість поголів'я за напрямком планується наступна: перепілки на відгодівлі – 400 голів (16 кліток по 25 голів в кожній клітці: 1 півник на 2 курочки, до 50 днів); перепілки-несучки – 420 голів (14 кліток по 30 голів в кожній: 1 півник на 3 курочки); інкубація – 40 голів (2 клітки по 20 голів: 5 півників та 15 курочок). Отже загальне поголів'я перепелів складатиме 860 голів.

Загальна сума витрат на облаштування пташника та підсобного приміщення наведена у таблиці 4.

Таблиця 4

Витрати на облаштування пташника та підсобного приміщення

Вид витрат	Вартість, грн.
Витрати на капітальний ремонт приміщення	25000
Клітки для утримання перепелів	27500
Обладнання для створення температурно-вологісного режиму	1230
Обладнання для освітлення та електричного щітка	5600
Обладнання для вентиляції	20310
Допоміжне обладнання	15874
Гранулятор для перепелиного посліду	23000
Котел для опалення пташника	16000
Інкубатор-вивідник	15000
Брудер	5500
Подрібнювач кормів	5000
Всього витрат на обладнання	160014

Техніко-економічна оцінка створення господарчого модулю перепелиної ферми ґрунтується на показниках економічної ефективності: планування та визначення витрат на вирощування, розрахунок прибутку та рентабельності проєкту (табл. 5) [4].

Таблиця 5

Основні економічні показники ефективності створення господарчого модулю перепелиної ферми

Показники	Перепелині яйця	Перепелине м'ясо	В цілому за рік реалізації проєкту
Річний обсяг реалізації, тис. шт., кг	110400	912,0	*
Всього витрат, тис. грн.	*	*	24040,9
Ціна реалізації, грн./уп., кг	45,0	210,0	*
Виручка від реалізації, тис. грн.	248400,0	191520,0	439920,0
Собівартість реалізації, грн./уп, кг	29,6	154,3	*
Чистий прибуток, тис. грн.	84904,6	50792,9	135697,5
Рентабельність проєкту, %	51,9	36,1	42,8
Інвестиції, грн.			200000,0
Окупність інвестицій прибутком, років			1,5

Розрахунок економічних показників ефективності створення господарчого модулю перепелиної ферми свідчить про доцільність його впровадження. Ведення перепелиного бізнесу домогосподарствами у повоєнний період буде прибутковим видом родинного бізнесу не залежно від сезонності. Продаж продукції планується здійснювати різноманітними способами. Ціна продажу запланована нижче ринкової. Розмір чистого прибутку домогосподарства за рік може становитиме 135,7 тис. грн. Загальна сума інвестицій у створення господарчого модулю в розмірі 200 тис. грн. окупиться протягом 1,5 роки. Залучення коштів на розвиток родинного бізнесу може здійснюватися за рахунок різноманітних грантів та програм підтримки малого бізнесу, що діятимуть в країні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Болтянська Л.О., Болтянський Б.В. Напрями підвищення економічної ефективності виробництва продукції в галузі тваринництва. *Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції "Інноваційний розвиток аграрної сфери" в рамках III Міжнародної спеціалізованої виставки "Київський технічний ярмарок – 2016"*, Київ – НУБіП, 2016. С. 19-21.
2. Болтянський Б.В., Болтянська Л.О. Проблеми розвитку галузі тваринництва в Україні. *Ефективність функціонування сільськогосподарських підприємств: матеріали IX Міжнародної науково-практичної щорічної інтернет-конференції. Проблематика 2020 р.: "Світові тенденції розвитку агропромислового виробництва" (Львів, 25-27 червня)*. – Львів: Ліга-Прес, 2020. С. 97-100.
3. Болтянський Б.В., Болтянська Л.О., Комар А.С. Розведення перепелів – родинний бізнес // *Щомісячний науково-практичний журнал "Тваринництво сьогодні"*, №5. – Київ, 2018. С.37-43.
4. Коноваленко А.С., Болтянська Л.О., Трачова Д.М., Куліш Т.В., Болтянський Б.В., Дереза С.В. та ін. *Довідник для підприємців. Навчальний посібник*. – Мелітополь: Люкс, 2020. 88 с.